БЛАГОВІСТ

PL ISSN 1427-1370

Місячник Української Греко-Католицької Церкви в Польщі

№ 8 (284) • Рік XXIV • Серпень 2014 р.

П'ятдесят років душпастирського служіння

Три ювілеї, які в одному часі (7 липня) відзначав Високопреосвященніший Митрополит Іван Мартиняк (сімдесят п'ять років життя, п'ятдесят років священства, двадцять п'ять єпископських свячень), стали небуденною нагодою до зустрічі у перемиському катедральному храмі св. Івана Хрестителя численної групи владик різних конфесій з Польщі й з-за кордону, духовенства, монашества, представників центральної та місцевої адміністрацій, віряан та особистих приятелів дорогого Ювіляра.

Торжество ранком сьомого липня, в день празника св. Івана, при прекрасній, сонячній погоді почалося від процесійного переходу єпископів та священників від палати перемиських греко-католицьких владик до катедри. І, коли врахувати що відстань поміж обома спорудами невелика, то початок процесії стояв вже на порозі храму, а останні ще виходили з палати.

Усіх присутніх у храмі, перед Божественною Літургією, привітав владика Євген Попович. Поміж почесним гістьми свята знайшлися: Апостольський Нунцій у Польщі Архиєпископ Челестіно Мільйоре, Митрополит Пряшівський Іван Баб'як, Митрополит Перемиський Юзеф Міхалік, Митрополит Вармінський Войцех Зємба, Митрополит Ченстоховський Вацлав Депо, Архиєпископ-сеньйор з Катовиць — Дам'ян Зімонь, Архиєпископ-сеньйор Познанський Юліюш Петз, Вроцлавсько–Ґданський ординарій Володимир Ющак, Єпископ Бидґоський Ян Тирава, Єпископа Замойсько–Любачівський Мар'ян Роєк, Єпископ Самбірсько–Дрогобицький Ярослав Приріз, Єпарх Бучацький Дмитро Ґригорак, Єпарх Коломийський Василь Івасюк, Єпарх Зборівський Михаїл Колтун, Єпарх Єпархії Святого Володимира

(Закінчення на 3 сторінці)

Митрополит Іван Мартиняк приймає вітання від перемиських дітей та молоді.

УГКЦ в Польщі за переписом 2011 року

Поява нових, більш детальних даних перепису 2011 року стосовно національно-етнічної, мовної та конфесійної приналежності населення (опублікованих на сайті ГСУ 24 квітня ц.р.), дає нагоду приглянутися ближче нашій церковній спільноті крізь призму статистики. Деякі ж із даних варто пізнати особливо під сучасну пору, коли готуємося до спільного Собору наших єпархій у Перемишлі.

Греко-католиків у Польщі за переписом 33 тис. 281, тобто 0,09 % населення країни. Ми — п'ята за розміром релігійна група. Випередили нас римо-католики — 87,58% (33 млн. 728 тис. 734), православні — 0,41% (156 тис. 284), євгівісти — 0,36% (137 тис. 308) та лютерани — 0,18% (70 тис. 766). На шостому місці п'ятидесятники — 0,07% (26 тис. 433). Це конфесія, яка розвивається дуже динамічно і хтозна, чи не випередить статистично УГКЦ через деякий час. На дальших місцях опинилися конфесійні спільноти, яким не пощастило в переписі досягнути числа 10 тисяч, хоча Старокатолицька Церква Маріявітів підійшла вже ось-ось до цього результату (9 тис. 990).

(Закінчення на 4 сторінці)

Празник Успіння Пресвятої Богородиці

Прадавній, загальний і глибокий культ Пресвятої Богородиці у Східній Церкві виявив своє особливе значення передусім в нашому літургійному році. Наш церковний рік не тільки багатий на різні Богородичні празники, але він також ними починається і завершується, його відкриває празник Різдва Пресвятої Богородиці, а замикає Її славне Успіння, що в наших літургійних книгах має таку величну назву: „Успіння Пресвятої славної Владичиці нашої Богородиці і Присно Діви Марії".

Хоча празник Успіння нагадує нам про сумну подію смерті, і все ж таки він належить до радісних празників. Богослужіння празника Успіння повне радісних і веселих пісень. В цей день Церква радіє, бо Пресвята Богомати з тілом і душею перейшла з туземного життя до життя вічного, вічної слави Свого Сина, та що з Її Успінням ми одержали в небі могутню Заступницю і Покровительку.

(Закінчення на 2 сторінці)

Подвиг протистояння і витривалість будування

В сьому Неділю по Зісланні Святого Духа маємо нагоду почути біблійні, новозавітні джерела нашої літургійної молитви. «Помилуй нас, сину Давидів» — кличуть сліпці, які пустилися слідом за Ісусом (Мт 9, 27). «Ми, сильні, мусимо нести немочі безсильних» (Рим 15, 1) — цей заклик апостола народів знайшов відгук у словах «самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо». «Щоб ви однодушно, одними устами славили Бога й Отця Господа нашого Ісуса Христа» (Рим 15, 6) — майже дослівною цитатою цього фрагменту закінчуються анафори Літургій Івана Золотоустого і Василія Великого.

Апостол Павло пояснює римлянам і нам, що «все, що було написане давніше, написане нам на науку, щоб ми мали надію через терпеливість й утіху, про які нас навчають Писання» (Рим 15, 4).

Яку науку несе «помилуй нас» сліпців? «Кириє, елейсон», яке небезпечно легко може у нас стати машинальною відповіддю на заклик до молитви, є благанням про зір, про здатність бачити. Це слова, які зродила віра в те, що Ісус може допомогти. «Сліпі прозріли тому, що увірували, а не тому увірували, що прозріли, з чого пливе висновок, що вірою треба заслужити на те, що проситься, а не вірити завдяки отриманим дарам» — вчить св. Іларій з Пуатьє.

(Закінчення на 2 сторінці)

Празник
Успіння Пресвятої Богородиці

(Продовження з 1 сторінки)

Тож погляньмо на Її чудесне Успіння та на установлення празника Успіння.

Чудесне Успіння Пресвятої Богородиці

День смерті Пресвятої Богородиці зветься в нашій Церкві Успіння, бо Її тіло після смерті не зазнало зітління, але разом з душею було взяте до неба. Ми не маємо історичних даних, як довго Божа Мати ще перебувала на землі після Христового Вознесіння, ані коли, де і як Вона померла, бо про це Євангелія нічого не згадує. Основу празника Успіння творять священна традиція Церкви від апостольських часів та узгоджена позиція святих Отців і Вчителів Церкви першого тисячоліття християнства.

Найдавніша записана згадка, що говорить про смерть Пресвятої Богородиці, подана в творі, який у Західній Церкві відомий як „Перехід Святої Марії", а на Сході той самий твір має назву „Слово про Успіння Святої Богородиці". Автор цього твору невідомий. Одні історики думають, що цей твір походить з кінця II-го або початку III-го століття, а інші ставлять його аж на кінець VI-го століття.

З цього твору довідуємося в подробицях про святе й чудесне Успіння Пресвятої Богородиці. Ось його коротка історія: Три дні перед смертю явився Пречистій Діві Марії архангел Гавриїл і сповістив від імені Її Сина Ісуса Христа час Її переходу до вічності. На день Її смерті в чудесний спосіб зібралися в Єрусалимі апостоли, хоч були розсіяні по різних краях світу. Не було тільки апостола Фоми. Божа Мати виявила бажання, що хоче бути похована в Гетсиманії біля своїх батьків і свого обручника св. Йосифа. Сам Ісус видимо в супроводі ангелів і святих прийшов по душу своєї Пресвятої Матері. Апостоли при співі побожних гімнів на своїх плечах занесли Її тіло до гробу і три дні від нього не відходили. Третього дня прийшов здалека Апостол Фома й дуже бажав ще востаннє поглянути на Пресвяту Богородицю. Коли ж гробницю відкрили, то Її тіла там вже не було, а тільки похоронні ризи. Тепер всі зрозуміли, що Вона воскресла і з тілом і душею була взята на небо.

Від початку VI-го ст.. храм Успіння в Гетсиманії починає собі приписувати, що в ньому знаходиться гріб Пресвятої Богородиці. А храм на Сіоні стали вважати місцем її Успіння. Однак по сьогодні історики не висловили нічого певного — ні про місце її смерті, ані про місце її гробу. Одні доказують, що Вона померла в Єрусалимі, інші ж твердять, що в Ефезі, куди і мав її забрати з собою св. Євангеліст Іван Богослов.

Літургійний культ Пресвятої Богородиці починається від Ефезького Собору 431 року, який підкреслив догму про її Богоматеринство. В творах св. Отців до четвертого століття нема нічого про Успіння Богоматері. Св. Епіфан Кипрський (†1403) пише: „Хай досліджують св. Письмо і не найдуть там свідоцтва ані про смерть Марії, ані про те, що Вона вмерла чи не вмерла; ані про те, що Вона похована чи не похована. І коли Іван перейшов до Азії, то також ніде не говориться, чи він узяв з собою Пречисту Діву".

В IV-му столітті починають церковні письменники, на основі передання, писати про останні хвилини життя Пресвятої Богородиці. На Заході пише про це св. Григорій з Тур (†594), а на Сході єрусалимський патріарх Модест (†634), який перший мав проповідь про Успіння, св. Андрій Критський (†712) та св. Іван Дамаскін (†749). Два останні св. Отці мали по три проповіді про Успіння.

Під кінець VII-го і початку VIII-го ст. церковні письменники починають звертати увагу не тільки на Її чудесне Успіння, але і на Її вознесіння на небо з тілом і душею. Найбільш цікаве і речове свідоцтво про Успіння подає св. Іван Дамаскін. Він у своїй другій проповіді про Успіння, посилаючись на до сих пір нам невідому „Історію Євтимія", де говориться, що після того як Пульхерія, жінка цісаря Маркіяна (450-457), збудувала церкву в честь Пресвятої Богоматері у Влахерні, передмісті Царгороду, то хотіла там зложити тіло Пресвятої Богородиці. З цією справою вона звернулася до єрусалимського патріарха Ювіналія (†458), який тоді якраз був на Халкидонському Соборі (451 р.). Він переказав її звернення про те, що після створення гробу для Апостола Фоми там не знайдено тіла Божої Матері. Замість тіла він прислав Пульхерії, похоронну ризу Пресвятої Богородиці. Останнім автором на Сході, що зібрав усю традицію про Успіння, є візантійський церковний письменник Никифор Калліст Ксантопул (†1335).

У святого Івана Дамаскіна ясно виступає віра в нанебовзяття Пресвятої Богородиці з тілом і душею. В одній із своїх проповідей про її Успіння він каже: „Годилося, щоб Той, Хто зберіг її Дівочість при своїм Народженні, зберіг і її тіло нетлінним після смерті. Годилося, щоб Та, що в своїх обіймах носила Творця як Дитя, перебувала в небесних хоромах. Годилося, щоб Та, що бачила свого Сина на хресті і якої серце прошив тоді меч болів, які Вона не зазнала при Різдві, гляділа на Нього, як Він сидить з Отцем. Годилося, щоб Божа Мати посідала те, що належить до її Сина та щоб усе створіння почитало її як Матір Бога".

В нашому Богослужінні на день Успіння відбивається вся традиція і віра Церкви перших століть у Її чудесне Успіння і нанебовзяття з тілом і душею. „В молитвах вічно чуйну Богородицю — каже кондак празника — і в заступництвах непохитне упования гріб і смерть не затримали, бо її як Матір Життя переставив до життя Той, Хто вселився в її дівоче лоно". „Ангели творять хор з Апостолами і з острахом глядять на Ту, що від життя переходить до Життя, і яка родила Творця життя". Св. Церква радіє Успінням Богоматері, бо в небі Вона за нас заступається. „Ти в Різдві зберегла Дівочість — каже тропар празника — а в Успінні не оставила світу, Богородице, і перейшла до життя будучи Матір'ю Життя. І молитвами Твоїми визволяєш від смерті душі наші".

ІСТОРІЯ ПРАЗНИКА

Празник Успіння належить до найдавніших Богородичних празників. Він почався в Єрусалимі незабаром після Собору в Ефезі. Первісне святкування пам'яті Успіння під впливом Ефеського Собору, наголошувало на привілей Її Богоматеринства і тому називалося „Свято Марії-Богоматері".

В одній з похвальних бесід на честь Преподобного Теодосія Великого (†529) говориться, що палестинські монахи щорічно з великим торжеством святкували 28 серпня „Пам'ять Богоматері", це є пам'ять Її Успіння. В Сирії в V-му столітті цей празник мав назву „Пам'ять Блаженної".

В VI-му ст. цей празник дістає свою теперішню назву: „Успіння Пресвятої Богородиці". В перших віках не всі Церкви Сходу святкували Успіння одинаково. Олександрійський патріарх Теодосій (†567) приписав святкувати Успіння 6-го січня, а празник її Нанебовзяття 9-го серпня. Ефіопська Церква і сьогодні 6-го січня святкує „Успіння тіла нашої Чистої, Святої, Славної Богородиці Діви Марії", а 9-го серпня „Вознесіння тіла нашої Діви Марії, Богородиці на небо". Вірменська католицька церква святкує Успіння в неділю між 12 і 18-им серпня. Інші Церкви празнували його 18 серпня. (...)

На Заході празник Успіння під впливом Сходу появився дещо пізніше. Він був прийнятий у Римі за папи Сергія I (687-701), а з Риму перейшов до інших країн Європи. Як на Сході, так і тут різні Церкви святкували його в різному часі. Рим ідучи за Сходом святкував Успіння 15-го серпня. Франція 18 січня, Іспанія після Собору в Толедо 656 року 18 грудня. В римському місяцеслові з 7-го віку, що приписують святому Ієронімові, 18 січня сказано: „Смерть Пречистої Діви Марії", а 14-го серпня: „Нанебовзяття". Однак римський календар з 8-го століття має вже тільки один празник Успіння, який припадає на 15 серпня.

У Західній Церкві починаючи від Першого Ватиканського Собору (1869-1870) дедалі більше проявлялись намагання, щоб загальну віру Церкви в чудесне Успіння і Нанебовзяття Пречистої Богородиці проголосити догмою святої віри. Це завдання взяв на себе папа Пій XII (†1958). Він зібрав і проаналізував думки всіх єпископів Католицької Церкви і згрупував їх в Апостольській Конституції „Всемилостивий Бог" з 1-го листопада 1950 року він цілому світу урочисто проголосив: „Владою Господа нашого Ісуса Христа, св. Апостолів Петра й Павла і нашою власною повагою проголошуємо, заявляємо й очеркуємо як Богом об'явлену правду, що Непорочна Божа Мати, Присно Діва Марія, сповнивши свого земного життя, була взята з тілом і душею до небесної слави".

"Промінь Любові"

Подвиг протистояння і витривалість будування

(Продовження з 1 сторінки)

Ісус може, але не мусить допомогти людині так, як їй це здається потрібним. Довге, щасливе, безтурботне життя — не про це молимось в єктеніях: «щоб визволитись нам від усякої скорби, гніву й нужди» і в анафорах: «щоб у мирі, цілі, чесні, здорові довголітньо правильно навчали слово твоєї істини»? А що робити, коли в житті безліч турбот, смертоносний гнів або діагноз невиліковної хвороби у молодої людини? Іван Золотоустий пояснює наявність чудес в часах ранньої Церкви тим, що тодішні люди були ще дітьми поганського минулого — «вони не знали духовних дібр ані благодаті Святого Духа, яку видно тільки у вірі. Тому діялись чудеса». Сам про себе заявляє: «Не потребую чудес. Чому? Бо вмію і без них вірити в Бога. Хто є невірний, потребує знаку; я віруючий і не потребую ані дару, ані знаку. Хоч не говорю мовами, то знаю, що я очищений з гріхів». Апостол Павло називає Господа Богом «терпеливості й утіхи» (Рим 15,5). Бути терпеливим і не зневірюватись тоді, коли ні дару, ні знаку, крім невидимої благодаті — ось вершина християнської праведності, яку можна вимолити постійним «Господи, помилуй» і вистраждати несінням свого хреста.

Коли Павло писав «ми, сильні», християни були далеко не елітою тогочасних суспільств. В 1-му Посланні до Корінтян він щиро охарактеризував стан тодішньої Церкви: «Погляньте, брати, на звання ваше: не багато мудрих тілом, не багато сильних, не багато благородних» (1 Кор 1, 26). Перші три століття християнства творили саме такі люди: кволі за критеріями філософської мудрості, слабкі за значущістю у суспільстві, здебільшого плебс. І попри те, продовжує апостол народів, «Бог вибрав немудре світу, щоб засоромити мудрих, і безсильне світу Бог вибрав, щоб засоромити сильних — і незначне світу та погорджене Бог вибрав, і те, чого не було, щоб знівечити те, що було, щоб жодне тіло не величалося перед Богом» (1 Кор 1,27-29). Сила, якою володіють християни, є отже чимось, що треба вимірювати іншими критеріями. Можна бути людиною без диплому престижного вишу, позбавленою впливів, з селянсько-робітничим походженням, і все-таки заслуговувати на звання «сильного». Чим? Любов'ю, бо «коли ми любимо один одного, то Бог у нас перебуває, і його любов у нас досконала» (1 Ів 4,12). Ця досконала любов виявляється на різні способи. Цивілізація інспірована християнством надала їм згодом загальне ім'я «солідарність». Вона може бути духовною, моральною, але, якщо це можливо, мусить бути матеріальною: «коли хтось має достатки цього світу і бачить брата свого в нестачі й замикає перед ним своє серце, то як любов Божа може перебувати в ньому? Дітоньки! Не любімо словом, ані язиком, лише — ділом і правдою» (1 Ів 3,17).

Останні місяці показали здатність українців різних конфесій і непричетних до жодної з Церков любити ділом і правдою. Майданівці розстріляні снайперами, військовослужбовці, яких вбивали в час перемир'я і човники, які замість ковбаси несли з Польщі бронежилети і каски, записались в історії визвольних змагань за право жити в демократичній державі. Важливо, щоб героїчний подвиг періоду протистояння перетворився на прозаїчну витривалість часів будування.

о. Богдан Панчак

П’ятдесят років душпастирського служіння

(Продовження з 1 сторінки)

Великого в Парижі Борис Гудзяк, Єпископ–сеньйор з Дрогічина Антоній Дидич, Апостольський Екзарх в Німеччині та Скандинавії Петро Крик, Апостольський Екзарх в Сербії — Юрій Дзюдзяр, Екзарх Луцький Йосафат Говера, Екзарх Харківський — Василь Тучапець, Єпископ-сеньйор з Любліна Ришард Карпінський, Єпископ-помічник з Жешова Едвард Бялоґловський, Єпископ-помічник з Лодзі Іреней Пенкальський, Люблінський Єпископ-помічник М’ячислав Цісло, Київськй Єпископ-помічник Йосиф Мілян, Львівський Єпископ- помічник Венедикт Алексійчук, Пряшівський Єпископ-помічник Мілян Лах, Стрийський Єпископ-помічник Богдан Манишин, Апостольський візитатора для греко-католиків на Білорусії — Арх. Сергій Гаєк, Єпископ-номінант Йосафат Мощич.

Почалася Архиєрейська літургія очолена владикою-ювілярем Перемишсько-Варшавським Митрополитом Іваном Мартиняком. Відспівував катедральний хор під диригуванням маестро Ярослава Вуйціка.

“— Митрополите Іване — почав свою проповідь Владика Володимир Ющак — дякуємо вам за сьогоднішню можливість брати участь у ваших святкуваннях. Це, в першу чергу, ваші три ювілеї, що поєднані з нинішнім празником св. Івана Хрестителя, вашого небесного покровителя.

Богослов’я знає таке поняття як Кайрос. Це означає час, але особливий, такий що є даний людині на це, щоби виконала щось найважливішого в житті. Цей час даний нам лише раз. Якщо його не використаємо, буває, що він не повториться. І тому сьогодні єднаємося у молитві вдячності з Архиєпископом Кир Іваном, щоби подякувати Богові за даний йому Кайрос. Дякуємо за час сами цих сімдесят п’ять років, п’ятдесят і двадцять п’ять. Це особлива, дана нагода для якнайкращого використання сьогоднішнім Ювілятом. Цей час даний Митрополитові почався сімдесят п’ять років тому в селі Спас на Україні, недалеко Лаврова де в родині Василя і Марії прийшов він на світ 20 червня 1939 року. Горе принесла війна, на фронт, як жовнір Радянської армії пішов батько і слід по ньому пропав — щойно недавно прийшла вістка, що він помер як полонений у таборі біля Дрезна. У 1946 р. нинішній Митрополит з мамою та братами як переселенець опинився на Долішній Сілезії. Тут пройшла його молодість, навчання, середня школа, і тут вирішив піти дорогою священичого покликання. У 1958 році поступив до духовної семінрії у Вроцлаві. Після шестиричного навчання прийняв священичі свячення. Наступних десять років життя це душпастрська праця, продовження студій у Варшаві, праця викладача у вроцлавській духовній семінарії та академії у Ґожові. Але не забуває у тому часі про своє походження, про своє національне та церковне коріння, підтримує контакти з духовенством нашої Церкви, яка тоді бореться за своє існування. Ці контакти відбуваються у Варшаві, на Лігниччині, Вроцлавщині, Ґожівщині й остаточно підіймає рішення, щоби повністю віддатися служінню своїй рідній Церкві. Появляється особлива нагода. Осиротіла парафія у Лігниці, після смерті отця Володимира Гайдукевича потребує священика. Цим священиком у 1975 році стає отець Іван Мартиняк. З його приходом у Лігниці змінюється форма душпастирської послуги. Парох є на місці, відвідує своїх парафіян, знає особисто чи не кожного з них. Активно працює з молоддю української лігницької школи. З молоддю він також під час канікул. Зустрічається з нею на карпатських шляхах, якими вона мандрує, бере участь у прощах та спільних молитвах.

Сімдесяті роким минулого століття, це зовсім інша дійсність як сьогодні. Ми вже сприймаємо за нормальне існування наших церков, приходств. Тоді так не було. Священики старшого покоління передали спадщину, а коли стали відходити, стала потреба у молодих кадрах, священиках, які би працювали навіть з найменшими громадами, віднаходили тих, хто забув дорогу до своєї церкви. Це були роки служіння сьогоднішнього Митрополита Івана Мартиняка. Нові виклики приносить рік 1981. Тоді Примас Польщі Юзеф Ґлємпом одним з двох генеральних вікаріїв для греко-католиків назначає отця митрата Мартиняка.

У 1989 році о. Іван Мартиняк стає єпископом. Він відповідає, як єпископ-помічник, за нашу Церкву. Через два роки стає першим після війни перемиським єпископом відновленої Перемиської єпархії. Тоді появляються нові обов’язки, які треба виконати. Нам потрібна у Перемишлі катедра, консисторія, резиденція для владики, потрібно урегулювати юридичний стан єпархії. Появляється потреба будування нових церков та парафіяльних домів, а також налаштування матеріальних підстав для існування цих одиниць. Це багато основних завдань, про які ми вже сьогодні забули. Нові виклики приносить 1996 рік, коли структури нашої Церкви в Польщі міняються. Замість одної єпархії є вже дві, об’єднані в Митрополію. Це також нові виклики, зокрема душпастирські, але також і повернення майна, скликання першого для обох єпархій собору і ще багато інших...

Про єпископа годі говорити, коли не буде людиною молитви, коли не буде людиною духа. Гадаю, що коли був би тільки адміністратором, не зміг би виповнити своєї місії, свого покликання, завдання, яке ставить перед кожним єпископом Бог і Церква. Наш Митрополит є людиною глибокої молитви. Знає про це кожен, хто хоча би раз їхав з ним у якусь подорож».

Гарний, потрійний ювілей Митрополита Івана Мартиняка не міг би, що зрозуміло, відбутися без вітальних слів від високодостойних гостей. І так, на закінчення торжественної літургії зі словом й вітаннями від Папи Франциска виступив Апостольський Нунцій Архиєпископ Челестіно Мільйоре, вітання склав Пряшівський Мирополит Іван Баб’як, було відчитане вітальне слово від Глави і Патріярха УГКЦ Святослава, з вітаннями і приятельським словом виступив Митрополит Йосиф Міхалік, від імені влади Перемишля виступив його Президент п. Роберт Хома. Були ще окремі слова вітань від усіх священиків Вроцлавсько-Ґданської та Перемисько-Варшавської єпархій. Звичайно, було ще багато теплих слів від організацій, приватні вітання від окремих людей, а складали їх також день раніше під час вечірньої зустрічі з Митрополитом у катедрі.

Цей день, що вже відійшов в історію, дійсно запишеться у неї золотими буквами. Разом з Митрополитом святкувала ціла наша спільнота у Польщі, а сам він, про що й натякував Владика Володимир Ющак, є для нас видимим символом відродження, після дійсних поневірнь, нашої Церкви, відбудови її з руїни та дороги, якою й ми всі сьогодні йдемо, поєднані з цілою Українською Греко-Католицькою Церквою, заодно в Україні як і діаспорі.

Богдан Тхір

Вітання складають представники ОУП. Усі фото Богдан Тхір.

Зустріч з Митрополитом на концерті у катедрі в день 6 липня.

Процесійний перехід від єпископської палати до катедри.

Катедральний хор під диригуванням Ярослава Вуйціка.

«З приходом отця Мартиняка до Лігниці змінилася форма душпастирської послуги».

УГКЦ в Польщі за переписом 2011 року

(Продовження з 1 сторінки)

Дані про територію розселення

греко-католиків не приносять суттєвої новизни, але підтверджують і «деталізують» це, про що ми знали й досі. Можна спрощено сказати, що вірні УГКЦ заселяють переважно два «пояси» — північний і південний. Обидва ці пояси складають воєвідства, які стикаються з, відповідно, північним (у т.ч. і морським) та південним кордонами РП. Абсолютна більшість греко-католиків проживає у північному поясі: у Вармінсько-Мазурському воєвідстві 12 тис. 724 (38,2% від загальної кількості вірних УГКЦ в РП!), Поморському — 3 тис. 436 (10,3%), Західнопоморському — 3 тис. 926 (11,8%). Діяспора Підляського воєвідства це 169 чоловік (0,5%). Таким чином північний пояс згуртовує 60,8% греко-католиків. Південний же має менше вірних, зате більше воєвідств: Підкарпатське — 2 тис. 712 (8,1%), Малопольське — 1 тис. 660 (5%), Сілезьке — 519 (1,6%), Опольське — 227 (0,7%), Долішньосілезьке — 3 тис. 584 (10,8%). Отож у південному поясі проживає 26,2% греко-католиків Польщі. На решту країни — можемо це назвати «середнім поясом» — припадає 13% вірних. Помітніші скупчення є ще в Любуському (1 тис. 277 — 3,8%), Мазовецькому (1 тис. 394 — 4,2%), Люблінському (497 — 1,5%) та Великопольському (453 — 1,4%) воєвідствах.

Ці дані ставлять перед УГКЦ подвійний виклик. По-перше: як дійти до вірних, які знаходяться поза «обліком» наших парафій, проте все ж ототожнюють себе з грекокатолицтвом? По-друге: чи і як удосконалювати адміністративні структури, зокрема єпархіяльний поділ? Маємо 60,8% вірних на півночі, обидва ж єпископські престоли — на півдні. Якщо нам не під силу створити 4 єпархії (див. пропозицію на ruthenus.blogspot.com від 29 серпня 2012 р.), то може варто б подумати про триподіл? Напр. титулярна Архиєпархія Перемишсько-Вроцлавська з 26,2% вірних південного пояса, Єпархія Кошалінсько-Ґданська з трьома північнозахідними воєвідствами (Поморське, Західнопоморське, Любуське) — 25,9% вірних і митрополича Архиєпархія Варшавсько-Холмська (Варшавсько-Ольштинська, Ольштинсько-Холмська, Ольштинсько-Варшавська) з рештою вірних, тобто 47,9%. Звідки дві Архиєпархії? З різних причин уважаю, що митрополичий осідок мав би бути перенесений північніше — найкраще до столиці держави (яка є й великим імміграційним центром). Перемишлеві на спогад мав би лишитися почесний титул Архиєпархії (як це було із Львовом у 2005-2011 рр.). Не місце тут розписуватися про аргументацію, вкажу лише, що Перемишль, попри кількасотлітню єпархіяльну традицію, традиції митрополичої не має. Натомість старовинна традиція нашої Руської (Київської) Церкви з XV-XX ст. така, що Митрополит мав би стояти на чолі найпотужнішої з єпархій. Такою була давня Київська, такою ж і Львівська від Антонія Ангелловича до Мирослава-Івана Любачівського. Осідок у столиці — річ, гадаю, самозрозуміла.

Серед вірних УГКЦ у Польщі

17 тис. 196 є жіночої статі (51,7 %), 16 тис. 86 — чоловічої (48,3%). Це не різниться суттєво від даних про все населення країни. Більш «оригінальними» є дані про поділ на жителів сіл і міст. На селі проживає 15 тис. 758 греко-католиків (47,3%), у місті ж 17 тис. 523 (52,7%). Для порівняння — серед населення Польщі загалом це відповідно 39,2% і 60,8%. Серед римо-католиків 41,5% та 58,5%. Серед православних же 39,3% і 60,7%. Як на мене, це вказує не стільки на низький рівень міграції з села серед греко-католиків, скільки на те, що для надто великого відсотка така міграція означає втрату зв'язку з Церквою хрещення. Ніде правди діти, еміграція за кордон теж дала тут себе відчути.

Дуже цікаві дані про вік. Укладачі поділили опитаних у переписі на 4 групи: 1) 0-17 років (wiek przedprodukcyjny), 2) 18-44 рр. (wiek produkcyjny mobilny), 3) з 45 р. по 59 р. (жінки) або 64 р. (чоловіки) (wiek produkcyjny niemobilny) 4) 60 р. і більше для жінок, 65 р. і більше для чоловіків (wiek poprodukcyjny). Назовімо умовно ці чотири категорії віком дитячим, молодим, середнім і старшим.

Серед греко-католиків

— дітей 4 тис. 743 (14,3%), молодих 12 тис. 393 (37,2%), середнього віку 8 тис. 211 (24,7%), старшого віку 7 тис. 934 (23,8%).

Як бачимо, відсоток дітей у нас значно менший, ніж відсоток «пенсіонерів». Це, звичайно, погана ознака. По всій країні, попри демографічну кризу, все ж таки дітей (18,7%) більше за «пенсіонерів» (16,9%). Якоюсь для нас «потіхою» може бути факт, що «пенсіонери» мають перевагу над дітьми у майже всіх названих мною вище конфесійних спільнотах, не враховуючи римо-католиків і...п'ятидесятників. Навіть у дуже «ревних місійно» Свідків Єгови дітей 14,6%, а людей пенсійного віку 19,3%.

Перемиська греко-католицька катедра св. Івана.

Щоби дати уявлення про контекст наших вікових даних, пропоную нижче дані про деякі інші спільноти.

У Римо-Католицькій Церкві дітей 19,2%, молодих 39,2%, середнього віку 24,1%, старшого віку 17,5%.

У Православній Церкві дітей 13,7%, молодих 37,2%, середнього віку 24,6%, старшого віку 24,5%.

У П'ятидесятницькій Церкві (Kościół Zielonoświątkowy) дітей 23,6%, молодих 45,7%, середнього віку 21,2%, старшого віку 9,5%.

Загалом же у Польщі дітей 18,7%, молодих 40%, середнього віку 24,4%, старшого віку 16,9%.

Для демографічної перспективи

важливо врахувати число (відсоток) тих, від кого можемо сподіватися дітей. У великому спрощенні — це представники двох перших категорій, тобто люди у віці до 44 років уключно. Їх у Польщі 58,7%, серед римо-католиків 58,4%, у Православній Церкві 50,9%, в УГКЦ 51,5%, а серед п'ятидесятників аж 69,3%.

Як бачимо, наші вікові показники значно гірші від загальнопольських і римо-католицьких, про п'ятидесятницькі вже й не згадуючи (тому-то цілком імовірно, що в майбутньому п'ятидесятники в Польщі випередять УГКЦ за статистикою). Наші показники наближені до даних про Православну Церкву, причому вікова структура в нас чуть краща. Це, що будучи в набагато важчій ситуації, не маючи свого відповідника Північного Підляшшя в ПАПЦ, ми змогли втримати показники не гірші від їхніх — це доказ великої живучості грекокатолицької спільноти. Факт, що дітей у нас більший відсоток, можна, як здогадуюся, пояснити зокрема іншим характером подружжів з римо-католиками. Для Латинської Церкви є зовсім іншого рангу проблемою допустити змішаний шлюб, а відтак хрещення дітей, в УГКЦ, а зовсім іншого ж у ПАПЦ. Прямо кажучи, це перше з системного боку, з точки погляду канонічного права, ніяка проблема. Варто б це дослідити соціологам: який відсоток змішаних пар вінчається і хрестить дітей у церкві (а не костелі), якщо це є пара УГКЦ-РКЦ, а який, коли ПАПЦ-РКЦ.

І, накінець, дані про національно-етнічну ідентифікацію.

Як відомо, у переписі можна було подати одну або дві такі ідентифікації. Можливим було також не декларувати ніякої. На жаль, дані опубліковані 24 квітня ц.р. дають досить скупу картину — довідуємося з них, скільки членів даного віросповідання декларувало ідентифікацію «виключно польську», «польську і непольську», та «виключно непольську». Окрема графа таблиці

Вроцлавська катедра УГКЦ.

присвячена особам, щодо яких не вдалося встановити ідентифікацію або які відмовилися про неї заявляти (серед греко-католиків було таких...четверо).

Дані про УГКЦ

водночас є і не є несподіванкою. Як і слід було сподіватися, абсолютна більшість вірних заявила про «виключно непольську» ідентичність. Це, звичайно, можуть бути різні варіянти: тільки українська, тільки лемківська, лемківська і українська водночас, та (принаймні теоретично) ще й багато інших, аби лише інших ніж польська. Отже «неполяками» задекларували себе 18 тис. 123 греко-католики, тобто 54,4% від усіх вірних. Ніяка інша релігійна організація, принаймні з-посеред тих, яких дані опубліковано 24 квітня (це конфесії, які нараховують більше 500 членів), не має більшості вірних «неполяків». Дві невеликі ісламські спільноти наблизилися до 50%, але межі половини таки не перейшли. Якщо ж ідеться про Православну Церкву, то частка «неполяків» досягла у ній 25,2%.

54,4% це більшість абсолютна, проте до 100% їй далеченько. Черговою групою серед вірних УГКЦ є ті, хто задекларував ідентифікацію «виключно польську». Це 8 тис. 409 осіб, тобто 25,3% (дивним чином стільки ж, що «неполяків» у ПАПЦ). Відтак ідентичність «польську і непольську» заявили 6 тис. 744 греко-католики, тобто 20,3%. 19,94% Для порівняння: серед православних «поляків» 62,6%, а «змішаних» 12,2%.

Зараз, у контексті близького вже Собору, варто придивитися до цих даних і, можливо, розпрощатися з деякими заяложеними стереотипами? Звичайно, можна ці дані промовчати (так найвигідніше). Можна заперечити, мовляв, це фальш і чергова польська інтрига затіяна з метою ополячення українців. Можна, прийнявши ці дані за в основному правдиві, зробити з них такий практичний висновок, що, мовляв, вірні у нас замало національно усвідомлені, отже треба ще міцніше докрутити в Церкві націонал-патріотичну шрубу, щоби «реукраїнізувати» отих 25%. Та можна поступити й у дусі власне церковному, тобто почати в душпастирській діяльності та програмуванні її церковною владою враховувати наявність у Церкві вірних інших ніж українська національностей і мов. Заклики до чого, зокрема у мовному аспекті, знайдемо в неодному протоколі передсоборних зборів.

диякон Петро Сивицький

Святе місце греко-католиків — Гора Явір на Лемківщині

Гора Явір, це особливе і від давна відоме вірним місце молитви при кордоні зі Словаччиною на Лемківщині. За історичними переданнями, об`явлення на горі Явір почалися ще перед І світовою війною, а важлива подія, яка увійшла до історії, мала місце у 1925 р., коли-то Фіриії Дем`янчук, Теодозії Дем`янчук та Марії Гавлік об'явилася Мати Божа. На місці об'явлення побудовано каплицю. Посвячення каплиці відбулося 14 жовтня 1931 р. в свято Покрови Пресвятої Богородиці. Довершив цього греко-католицькій єпископ з Перемишля Владика Йосафат Коциловський та прилучив її до греко-католицької парафії св. Архистратига Михаїла у Висовій.

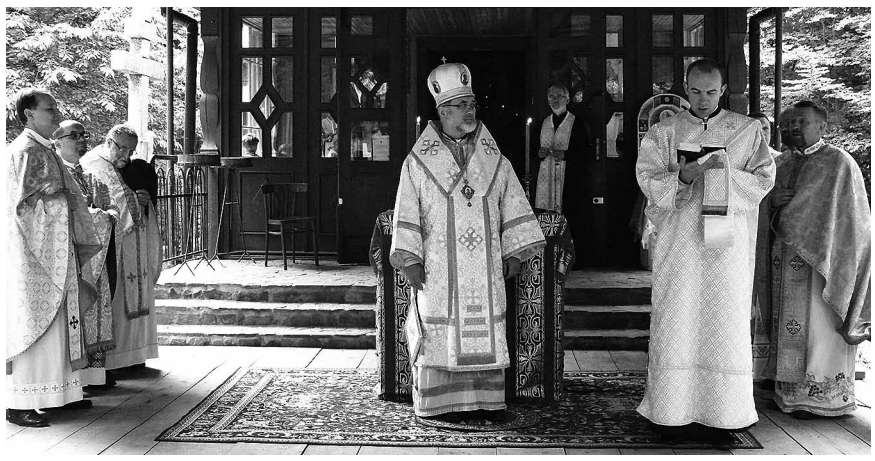

Молебень перед каплицею на Горі Явір.

Явірська каплиця всередині.

В руках вірян — паломничий хрест.

Якраз у п`ятницю 18 липня 2014 р. відбулася проща вірних Греко-Католицької Церкви на Гору Явір. У прощі взяли участь учасники «Сарепти» та всі ті хто мав бажання помолитися перед іконою Матері Божої з Гори Явір. 30 літ тому в селі Новиця на Лемківщині зустрілася молодь і започаткувала існування молодіжного греко-католицького руху САРЕПТА. Цей рух існує по сьогоднішній день. Зібрана тоді молодь поставила собі за мету відновити нашу Церкву, яка діяла тоді у підпіллі. Проща на Гору Явір була завершенням святкування 30-ліття існування САРЕПТИ. Кожний прочанин почав свою прощу сотки кілометрів звідси прибуваючи з різних куточків світу.

Перед каплицею був відслужений Молебень до Богородиці, який очолив Владика Володимир Ющак у співслужінні священиків обох наших єпархій. Під час Молебня приходили прочани, які принесли ікони. Ікону Мати Божої з Гори Явір привіз автор цих рядків. Вона була посвячена минулого року на цьому місці. Привіз також ікону пророка Іллії — покровителя Сарепти й хрест, який був несений молоддю з Новиці.

Після Молебня почалася Архиєрейська літургія, яку очолили Владика Євген Попович — помічник Перемисько–Варшавської архиєпархії та Владика Володирим Ющак. У літургії співсужили також отці Вроцлавсько-Ґданської єпархії: о. митрат Юліян Гойнак, о. Аркадій Трохановський та духовенство Перемисько-Варшавської архиєпархії: о. митрат Іван Піпка, о. митрат Стефан Батрух, о. декан Петро Павлище, о. Мирон Михайлишин, о. Ярослав Чухта, о. Петро Качмар та єромонах зі Львова о. Ярослав Мадзелян. Під час літургії була нагода до сповіді. В Тайні Покаяння послужили о. Григорій Назар та о. Богдан Огородник. У проповіді Владика Євген пригадав історію «Сарепти» та привітав отців задіяних у цьому русі: о. Якова Мадзеляна, о. Стефана Батруха та о. Івана Піпку. Звернув увагу, що у Новиці, до якої забрав молодь о. Яків 30 літ тому, мала вона вчитися єднати минуле з сучасним і віднаходити для себе місце в Церкві. «Сарепта» виховала також майбутнє покоління священиків — підкреслив Владика Євген. Покровитель «Сарепти», то пророк Іллія, який був з Богом і саме вчить нас того і сьогодні — додав Владика Євген. Присутність у цьому місці це нагода, щоб подякувати Богородиці за всі отримані ласки, а це місце має бути також натхненням для дальшої праці. Продовжуючи своє слово Владика пригадав про необхідність живої віри в наших родинах, парафіях, але щоб так було, найперше ми самі повинні про це задбати. Не можемо бути лише спостерігачами, але маємо розвивати наше духовне життя, щоб Церква була місцем і старших, і молодих. Настав час, щоб справді працювати і взаємно допомагати собі. В Церкві всі важні і тому маємо збагачуватися нашою вірою та талантами. На закінчення проповіді Владика Євген запросив всіх, щоб сказати Богові "так" і будувати спільноту в любові а проща хай буде нагодою, щоб просити Богородицю про поміч на майбутнє. Тому і ми сьогодні тут приходимо і також шукаємо скріплення для нашої віри.

На закінчення літургії Владика Євген подякував Владиці Володлимиру за спільну молитву, а всім священиквам та прочанам за численну присутність. У прощі взяло уачсть близько 150 осіб. З черги о. Декан Петро Павлище привітав обох наших Владик. На Горі Явір прозвучало також радісне «Многая літа».

Завершуючи літургію Владики посвятили сарептянський хрест, який буде стояти в Новиці, а потім ще відбулася процесія навколо каплиці з іконами: Мати Божої з Гори Явір та пророка Іллії, яких несли священики.

Гора Явір стає важливим місце молитви греко-католиків. Маю надію, що до цього місця буде приходила молодь за кожним разом, коли в недалекій Новиці буде відбуватися «Сарепта». Думаю також, що кожний греко-католик буде тут повертати, коли буде відчувати таку потребу, щоб молитвами до Божої Мати з Гори Явір випрошувати для себе та наших рідних багато Божих ласк.

о. Аркадій Трохановський

Екуменізм, це складне питання

Сучасний світ шукає постійно нагоди, щоб всі були одною родиною. ЗМІ перетворюють світ в одне глобальне місто. Це добре, що можемо творити одну родину.

Гадаю також, що і релігя повинна визначувати напрямкии, за якими віряни будуть шукати нагоди до кращого сповідування своєї віри. В одній християнській родині. Це важливе, особливо тоді, коли під сумніви інші ставлять християнські вартості чи переслідують християн, як це бачимо на Близькому Сході. У таких ситуаціях треба шукати об`єднання, а не поділу. Трапляються однак ситуації, яких не вміємо пояснити. Останнім часом моє зацікавлення викликало рішення Польської Автокефальної Православної Церкви, в якому знайшовся запис, що ця Церква не буде відправляти жодних молитов з іншими християнами. Звісно, що можна приймати такі рішення і це бажання православних треба вшанувати. Не хочуть з ніким молитися і не треба їм у цьому перешкоджувати, чи однак це по-християнськи? Ісус Христос проповідува всім Добру Новину.

У мене різні думки, тому хочу ними поділитися з нашими вірними. Чимало разів чуємо від наших вірних, що потреба спільної молитви в одному народі, молитви, наприклад, особливо тепер за Україну, і як то добре коли православні і греко-католиики разом моляться і як зле коли немає такої молитви. Можна також і почути, що то наша Церква не хоче спільної молитви з православними. Чи справді так? Рішення прийняте Православною Церквою показує, що якраз православні не хочуть спільної молитви при нагоді різних національних подій: молитва під хрестом за жертви акції „Вісла" під час Лемківської Ватри, чи молитва на цвинтарі в Пикуличах у Перемишлі (в останньому часі). Тут треба ще пригадати, про Краків, де на прохання православного священика не запрошено греко-католицького священика на екуменічні молитви. Варто пригадати, що в Польщі за екуменічні молитви відповідає м. ін. Православна Церква. Чи Христос вибирав собі до кого йти або ні?

Бажання єдності Церков можна було почути після перемоги Майдану в Києві. Треба додати, що в Православній Церкві в Польщі немає тільки українців. Думання категоріями єдності за народ відноситься тільки до українців. Цей голос був також перенесений в Польщу і в греко-католиків також появилося таке саме бажання: мати одну Українську Церкву, побачити разом при престолі з`єднаних священиків. Чудова справа, яка може появитися в когось, хто справді молиться і живе вірою в Бога. Чи коли людина не хоче молится з другою, слухає Божого голосу? Читаємо в Євангелії: там де двох, або трьох зібраних в моє ім`я, там я посеред них — каже сам Ісус Христос. В одному народі, думаю, повинно бути бажання діяти для добра батьківщини, незалежно від церковної приналежності. Таке думання за українські справи повинно об`єднувати.

У сучасному світі маємо також приклади, що можна спільно молитися, хоч Глави Церков репрезентують різні віроісповідання. Дорогу до єдності показують Папа Франциск та екуменічний Патріярх Константинополя Варфоломей І. Під час прощі до Святої Землі Вселенського Архиєрея зустрілися на спільній молитві в Єрусалимі. Патріярх Варфоломей закінчив свою промову в часі екуменічного богослужіння ось такими словами: „Любі, любім один одного, бо любов від Бога..." (1 Іван 4,7). Це справді мудрі слова. Сьогодні віряни повинні шукати того, що єднає і якнайчастіше це показувати, щоб у людей була віра в Бога. У світі

(Закінчення на 8 сторінці)

Молитовні події
під час XXII Лемківської Ватри

Протягом трьох днів липня в лемківському селі Ждиня відбувається від років Лемківська Ватра — свято лемківської культури. Це подія, яка притягає всіх, кому вона близька. Має своєрідну атмосферу. Немає другого такого культурного заходу в Польщі. Кожен, хто тут приїжджає, віднаходить щось для себе: виступи ансамблів, конкурси мови та пісні для дітей, дискусійні зустрічі, презентації найновіших книжок про історію лемків, зустріч з приятелями. Це все об`єднує учасників Ватри. В це свято культури вписується також і молитва.

Кілька років тому тому на ватряному полі встановили хрест жертвам акції „Вісла" та концтабору в Явожні. Це місце мало також і пригадувати майбутнім поколінням чому саме приїжджаємо тут з різних куточків світу. У цьому році на тому місці привітав усіх Голова Об`єднання лемків Стефан Гладик, який просив про вшанування пам`яті усіх жертв акції «Вісла», але також щоб ушанувати жертви катастрофи малезійського літака, якого збито над Східнею Україною в четвер 17 липня. Пригадав також, що 100 літ тому почалася трагедія лемків ув'язнених в концтаборі в Талергофі біля Грацу в Австрії.

Поруч себе станули запрошені гості та єпископи Греко-Католицької Церкви в Польщі, Владика Володимр Ющак — єпископ Вроцлавсько-Ґданській та Євген Попович, єпископ-помічник Перемисько-Варшавської архаєпархії, а також Владика Паісій, горлицькій єпископ з Польської Автокефальної Православної Церкви і численно прибуле духовенство обох Церков. Після привітання прозвучало „Вічная пам`ять", заспіване чоловічим хором "Журавлі".

З черги зі сцени Лемківської Ватри владики двох Церков привітали усіх учасників й також висловили прохання, щоб не забувати про трагедію України, що і стало причиною факту, що у цьому році прибуло набагато менше людей з України.

В неділю 20 липня, як в кожну неділю, був час на молитву. Вірні Греко-Католицької Церкви зібралися біля каплиці, яка стоїть перед ватряним полем. У літургії взяло участь близько 500 людей. Літургію очолив Владика Володимир Ющак у співслужінні Владики Євгена Поповича та духовенства двох наших єпархій та о. Якова Мадзеляна зі Львова. Проповідь виголосив Владика Володимир, який відкликався до притчі про розслабленого. Звернув увагу на товаришів розслабленого, які не залишили його без помочі. Сьогодні це стає для нас прикладом. Не бути байдужим, а дбати за добро народу. Підтримати себе, щоб не забувати про своє коріння, протидіяти асимілації. Що ми зробили, щоб так не було? — питав Владика Володимир. Дбати про народ, то і сьогодні треба бути з Україною. Не вистачить одна молитва, сказана навіть офіційно. Сьогодні потреба кожного дня молитися за Україну та необхідно чинити дії, які допоможуть завести мир — підкреслив Владика Володимир. Пригадав також слова Апостола Павла, який сказав, щоб ненавидіти зло. Тому і ми маємо задбати, щоб зло не знаходило місця в наших серцях — додав Владика. Кожен з нас має дбати про народ, кожен з нас має бути милосердний, так як ми це чинили і надалі робимо підтримуючи жертви Майдану і їх родини, та усіх біженців зі Східної України — зауважив Владика Володимир.

На закінчення літургії Владика Євген Попович подякував Владиці Володимиру за Боже Слово, усім вірним та священикам за участь у спільній молитві, яких представив поіменно, дякуючи за організацію прощі на Гору Явір та літургії на Лемківській Ватрі. Одночасно Владика Євген привітав Володимирів, Ольги та Антоніїв, які будуть відзначати свято свого покровителя у найближчому часі. Владика Євген закликав також, щоб бути тими, які інших несуть до Господа Бога, тобто щоб творити добро кожного дня.

Події, які відбуваються на Ватрі вимагають того, щоб і тут була наша Церква. Це особливе місце, де в прямий спосіб треба показати своє становище, як Церква, чого на жаль інколи бракує. Маю надію, що навчені подіями, які тут мають місце будемо вміли зробити висновки і краще відчитати „знаки" часу.

о. Аркадій Трохановський

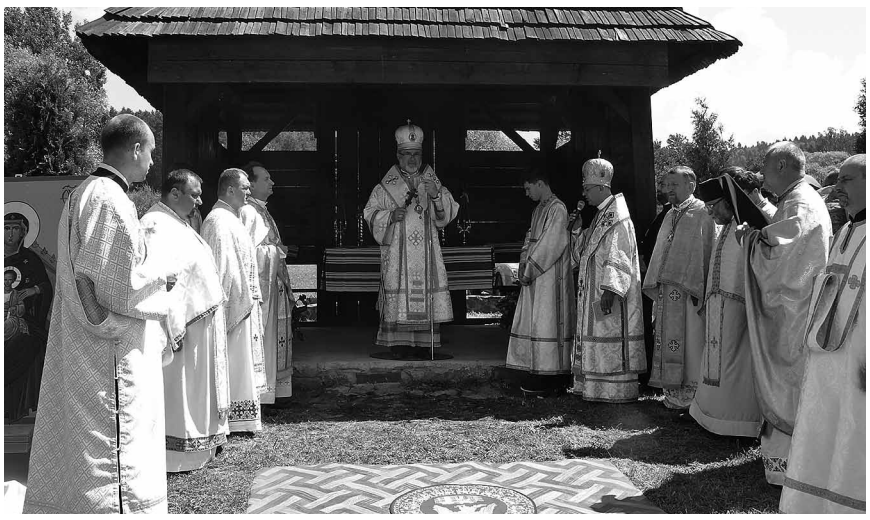

Греко-католицьке духовенство на Ватрі 2014 у Ждині.

Слово від Владики Володимира Ющака до учасників Ватри.

Співають «Журавлі».

Празник Верховних Апостолів Петра і Павла в Тшеб`ятові

У суботу 12 липня греко-католицька парафія в Тшеб`ятові відзначила свій храмовий празник Верховних Апостолів Петра і Павла.

Святкову літургію очолив о. митрат Богдан Галушка — протосинкел Вроцлавсько–Ґданської єпархії у співслужінні отців: о. Богдана Фецюха, о. Марка Сосницького, о. д-р Аркадія Трохановського та о. Петра Боднара з Канади та латинського духовенства Тшеб`ятова.

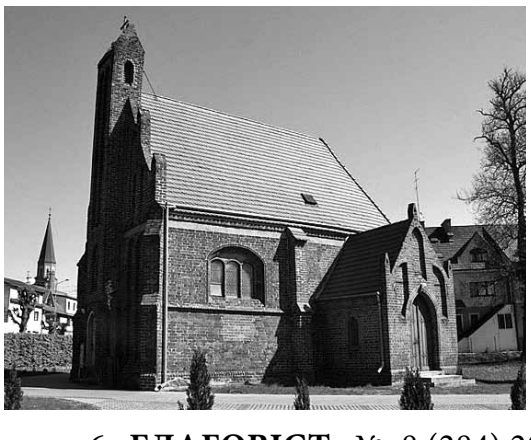

У Тайні Покаяння послужили отці: о. Марко та о. Петро. Слово Боже виголосив кошалінський декан о. Аркадій Трохановський.

Після Літургії вознесено грімке «Многая літа» церковній ієрархії, присутнім священикам, вірним та всім хто носить ім'я Петро та Павло. З празником привітано також о. Петра Боднара. Після літургії в домівці ОУП в Тшеб`ятові парафія прийняла всіх гостей святковим обідом.

На закінчення святкувань у мене появилася така думка: церква щоправда невелика, але, думаю, можна і тут встановити іконостас. Парафія в Тшеб`ятові існує дуже довго і такого церковного елементу тут потрібно. Надіюся, що вірні зі своїм парохом подбають про іконостас, який буде гарно вписуватися в інтерє'р ґотичного храму.

о. Аркадій Трохановський

У тшеб'ятівській церкві.

Священики — учасники тшеб'ятівського свята. Фото Т. Маєвський.

Реколекції для дружин священиків

В днях від 14 до 16 липня у Білому Борі відбулася цікава зустріч. Перший раз у нашій Вроцлавсько-Ґданській єпархії дружини священиків взяли участь у реколекціях для них призначених. Головною темою цьогорічних реколекцій, які провадив отець Шимон Янковський, була спроба відповісти собі на запитання: «Ким я є, якою є моя роль у парафії та в родині, як можу реалізуватися як дружина священика, як мати, як жінка?». Науки реколектанта переплiталися з дискусіями, розмовами, була можливість поділитися власним досвідом та відповісти на питання, які виникали з теми реколекцій.

Владика Володимир Ющак з дружинами священиків у Білому Борі.

Всі зустрічі були цікавими та плідними, адже це була нагода не тільки до роздумів, але одночасно й до перебування зі собою — поділитися власними думкмаи, проблемами та радощами. Винятковість нашої ролі, праці у парафії, призводить до того, що про деякі проблеми можемо порозмовляти лише між собою, у власному гроні.

Зустріч у Білому Борі була не тільки реколекціями для жінок — була також можливістю для інтеграції цілих священичих родин, адже сюди ми приїхали всі. У тому часі, коли жіноцтво брало участь в реколекційних науках, старші діти мали можливість розважатися, поплавати на байдарках, побути разом.

У перший день реколекцій приїхав до нас Владика Володимир, який зустрівся з дружинами священиків на спільній розмові. Наступного деня, після Божественної Літургії, яку очолив Владика Володимир, всі привітали отця декана Андрія Бунзило та отця доктора Ярослава Романа, які у цей день відзначали свої річниці єрейських свячень.

Три дні минули дуже швидко. За цей час ми створили маленьку спільноту, тому й трохи важко було від'їжджати. Маємо велику надію, що на наступний рік також вдасться всім приїхати.

Івона Марцішак

«Не протиставляйте усе українське суспільство одній конфесії»

Офіційною заявою за підписом керівника Департаменту інформації протоєрея Ігоря Яціва в УГКЦ відреагували за заклик Патріарха Кирила до Предстоятелів помісних Православних Церков «піднести свій голос на захист православних християн Східної України від «уніатів» і «розкольників».
Неприпустимими є лукаве намагання перенести здійснення природного права українського народу на свободу і незалежність своєї країни в міжконфесійну площину, що провокує нові напруження та нову смуту в українському суспільстві, в ділянці міжконфесійних відносин. Сьогодні Україна потребує від церковних мужів не провокування насилля, а побудови миру, тому намагання ствердити, що під час проведення АТО страждають тільки православні вірні Московського Патріархату, є небезпечним наміром протиставити все українське суспільство одній конфесії.

Текст офіційної заяви УГКЦ

1. Трагедія, яку сьогодні переживає Україна через військову агресію, є трагедією всього народу, прибічників усіх конфесій, усіх суспільних верств. Руйнуються будинки, храми, монастирі представників різних Церков, національностей і релігій. Зазнають страждань, ризикують своїм життям священнослужителі всіх конфесій, які здійснюють своє душпастирське служіння в Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим.

УГКЦ впродовж усіх місяців силового протистояння закликає до пошуку шляхів його мирного врегулювання. При цьому не заперечує права і обов'язку громадян України боронити свою свободу і незалежність. УГКЦ разом із представниками інших Церков і релігійних організацій робить конкретні заходи для надання гуманітарної допомоги постраждалим мешканцям східних областей України, незважаючи на їхню конфесійну і національну приналежність.

Ми рішуче засуджуємо всяке насилля супроти мирних жителів України, зокрема її духовенства, незалежно від того, до якої конфесії, релігії чи етнічної групи вони належать. Ще раз пригадуємо заклик Всеукраїнської ради Церков і релігійних організації до негайного припинення насилля та складення зброївсіма незаконними військовими формуваннями, злодіяння яких забрало життя сотень українських військовослужбовців, правоохоронців та цивільних громадян, у тому числі жінок і дітей.

2. Намагання ствердити, що під час проведення Антитерористичної операції страждають тільки православні вірні Московського патріархату, є небезпечним наміром протиставити все українське суспільство одній конфесії. Неприпустимим є лукаве намагання перенести здійснення природного права українського народу на свободу і незалежність своєї країни в міжконфесійну площину, що провокує нові напруження та нову смуту в українському суспільстві — цього разу в ділянці міжконфесійних відносин. Сьогодні Україна потребує від церковних мужів не провокування насилля, а побудови миру.

3. Українські військові не є конфесійно структуровані. Тому в зоні проведення АТО присутні капелани різних конфесій. Вони здійснюють своє служіння на основі нормативних актів Міністерства оборони України, що укладені за порадою Міжконфесійної душпастирської ради, учасниками якої є також представники Української Православної Церкви. Капелани ніколи не втручалися в життя місцевих релігійних громад. Будь-які звинувачення в тому, що капелани УГКЦ чинять насильство над представниками інших Церков і релігійних організацій, є неправдою, яку ми рішуче відкидаємо.

4. Просимо Предстоятелів усіх християнських Церков, релігійних і державних лідерів, міжнародну спільноту бути солідарними з українським народом у цей важкий час. Закликаємо всіх чесних людей доброї волі дати належну оцінку будь-якій агресії проти нашої країни, хоч би якими гаслами ця агресія прикривалася. Зробімо разом усе для того, щоб припинилося кровопролиття, запанував мир в Україні, були забезпечені справедливість і добросусідські відносини між країнами й народами в сучасному світі.

керівник Департаменту
інформації УГКЦ о. Ігор Яців

Допомога захисникам українського кордону

Завдяки жертвенності людей доброї волі та їхніх фінансових пожертв, за посередництвом «КАРІТАС» Вроцлавсько-Ґданської Єпархії, з листопада минулого року ведеться посилена акція підтримки потребуючих в Україні. В минулому на допомогу потерпілим на київському Майдані, переказано 42.255,99 злотих, які "Карітас Україна" отримала від нас на виконання довгострокового благодійного проекту.

У зв`язку з надзичайною ситацією на Донбасі та великою кількістю поранених в наслідок воєвих дій, наприкінці липня переказано гуманітарну допомогу військовослужбовцям, прикордонникам та бійцям 39-ого батальйону територіальної оборони, які в зоні АТО беруть участь у боротьбі з ворогами України. Відповідаючи на їхнє звернення, допомогу вирішено переказати за посерединцтвом клінічного госпіталю Державної прикордонної служби України у Львові. Це відбулося за сприяння капітана медичної служби запасу Павла Довбиша, який координував акцію.

Згадана допомога це в основному високоякісні лікувальні засоби а також особистий медичний захист для бійців — 180 опаковок гемостатика CELOX — все вастістю 25.000,- злотих. У випадку вогнепального пострілу, гранулят CELOX зупиняє кровотечу та забезпечує рану солдата до часу перевезення раненого в лікарню.

Переказання нашої допомоги до київського госпіталю ДПСУ а також в зону АТО, посвідчив особисто полковник Андрій Іващенко зі Львова, який висловив подяку всім жертводавцям. У подячному листі, адресованому Директору Вроцлавсько — Гданської «КАРІТАС», він написав: *Ваша допомога високо оцінюється керівництвом клінічного госпіталю та персоналом прикордонного відомства. На даний час Ви сприяєте у збереженні здоров`я та людського життя не тільки воїнів а й мирного цивільного населення та жителів єдиної України.*"

У вересні планується зорганізувати черговий транспорт допомоги для України.

Допомогти захисникам України Ви зможете через вплату на банківський рахунок:

Caritas Diecezji
Wrocławsko — Gdańskiej
Pl. Nankiera 15a, 50-140 Wrocław
43 1020 5242 0000 2202 0117 7948
„POMOC UA"

о. Роберт Роса,
Директор Карітас
Вроцлавсько-Ґданської Єпархії

Дорогому Отцю

АРТУРОВІ МАСЛЕЮ

з нагоди 50-ліття від дня народження

складаємо найкращі, з глибини сердець вітання. Перш за все молимо, щоби Господь Бог скріпляв Ваше здоров'я, наділяв всякими благами і щедрою ласкою за труд, відданість, любов до нашої Церкви, народу, парафії.
Бажаємо Вам всякого добра, нехай Непорочна Діва Марія захищає Вас своїм покровом у кожній хвилині життя та допомагає сповняти Ваші задуми та мрії.

Многих та благих літ з Божим благословенням

бажають парафіяни з Пєнєнжна

Екуменізм, це складне питання

(Продовження з 5 сторінки)

вірні різних віроісповідань можуть зустрічатися і молитися спільно, як в США, Румунії, Канаді, але того не може зробити Польська Автокефальна Православна Церква в Польщі, подібно як це роблять в Росії.

Розумію наших вірних, коли хочуть бачити одну Українську Церкву, чи священиків двох Церков поруч себе, які заносять молитовні прохання до Бога. Це добре свідчить про них, це показує, що вчимо наших вірних пошани та любови до ближнього незалежно від церковної приналежності. Однак, мусять також знати, що то не наша Греко-Католицька Церква вімовляється від молитви.

Можна поставити ще одне запитання. Як можуть на майбутнє виглядати екуменічні молитви? Чи це справді молитва, чи тільки театр, де кожний грає свою роль? Чого маємо ставати в неправді? Який то екуменізм?

Думаю, що сьогодні треба брати приклад з Папи Франциска та Патріярха Варфоломея І, які моляться про єдність та зближення християн. Роблять це у великій покорі. Таких свідків віри повинні ми слухати, а до тих, що в інших не бачать християнина і в яких під сумнівом можна поставити любов до ближнього, будьмо обережні. Одночасно плекаймо любов до всіх християн чим засвідчимо, що через нашу Церкву промовляє Ісус Христос.

Наближається Собор нашої Церкви в Польщі. Думаю, також і це питання наших екуменічних відносин треба добре переосмислити і властиво з`ясувати нашим вірним.

о. Аркадій Трохановський

ШКІЛЬНЕ ПРИЛАДДЯ ДЛЯ УЧНІВ

Щорічно у місяці серпні, «КАРІТАС» Вроцлавсько-Ґданської Єпархії переказує матеріальну допомогу для учнів з малозабезпечених родин. В рамках благодійної акції, діти з шести парафій отримали тзв. «виправки», тобто шкільне приладдя та рюкзаки. Здійснення згаданого було можливе завдяки душпастирям, які відгукнулися та повідомили «Карітас» про потреби у своїх парафіях. За сприяння священиків для учнів з території Вроцлавсько — Ґданської Єпархії підготовлено 45 виправок, які до дня 24 серпня повинні отримати учні.

Діти з України обдаровані Карітасом.

У цьому році подібну допомогу отримала також група 90-ти дітей з Донбасу — з міста Павлоград та 15 дітей з Коломийщини, яким зорганізовано вакаційний відпочинок у західнопоморському воєводстві. Для більшості дітей з Дніпропетрівської області це був перший закордонний виїзд. Для всіх гостей з України відкрилася нагода побачити цікавий шматок Європи, тобто польсько-німецького пограниччя та відчути гостинність української громади Щеціна. Едукаційний проект "Українські діти в Європі" зараз вважається великим успіхом та його позитивні наслідки надіємося побачити у майбутньому.

Добродіям, які фінансово допомогли у здійсненні цих поїздок та всім людям доброї волі, які складають свої пожертви під час жовтневих збірок з нагоди «Папських днів», висловлюємо сердечну подяку.

Слід згадати також працю та особисту самопосвяту волонтерів, які були задіяні у підготовлення шкільних «виправок» — всім від імени дітей — велике ДЯКУЮ!

о. Роберт Роса
Директор Карітас
Вроцлавсько-Ґданської Єпархії

«Всі правителі Росії займалися тільки збиранням земель. У цьому полягає проблема…»

Російсько-український конфлікт виник не вчора. Його послідовно готували років десять. Ті, хто був при владі в Україні, певною мірою були ставлениками Росії. І те, що ми сьогодні маємо на Сході країни, — результат зомбування людей, яких довгі роки годували однією і тією ж брехнею. Вони й повірили. Про це заявив Архиєпископ-емерит УГКЦ Блаженніший Любомир (Гузар) в інтерв'ю для focus.ua.

За словами духовного провідника УГКЦ, Росія «обробляла» Західну Європу так само, як і людей на Сході України. Він підкреслив те, що на Донбасі люди жили і продовжують жити в страху. Тому, за його словами, цим людям знадобиться дуже багато часу, щоб вони навчилися бути вільними.

Блаженніший Любомир зазначив, що проблема російсько-українського конфлікту полягає в структурі російської держави, яка є імперією: «Ця гра із збиранням земель сягає корінням 300-400 років тому. Усі її правителі, починаючи з Петра І і закінчуючи Сталіним, а тепер вже і Путіним, займалися тільки цим».

Архиєпископ-емерит вважає, що українській владі потрібно позбутися нечесних людей, а на їхнє місце слід поставити «впливових і шанованих людей, які власним прикладом демонструватимуть гідний спосіб життя, зможуть змінювати мислення інших». Він також зауважив, що в Українській Державі є багато політиків, однак немає державних мужів. «Не видно де Голлів, де Гасперів, Шуманів. Їх немає. І не тільки у нас. Великих особистостей, мислителів сьогодні не видно в усьому світі», — сказав він.

Крім цього, Блаженніший Любомир висловив цікаву думку з приводу того, як Церква і держава можуть спільно діяти. Він вважає, що держава повинна підтримувати, проте не втручатися у справи Церкви. «Кучма, Ющенко, Янукович хотіли мати під своїм крилом хоча б одну Церкву. Точно так, як це зроблено в Росії. ВРЦіРО була дітищем Кучми, який через свою людину в уряді диктував нам, що і як ми повинні робити. Правда, ми дуже швидко збунтувалися. Тому, коли Янукович знову спробував нас приручити, нічого не вийшло — ми просто не далися», — пояснив він.

Департамент інформації УГКЦ

БЛАГОВІСТ — суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі. Редакція на громадських засадах.
Редагує колегія: **Богдан Тхір** (т) — секретар редакції (тел./fax дом. 89 761 04 21), **прот. Богдан Степан** - координатор від Перемисько-Варшавської архиєпархії, **о. Аркадій Трохановський** - координатор від Вроцлавсько-Ґданської єпархії, **Ігор Горків** - тематична сторінка, **прот. Богдан Панчак** - богословська колонка, **о. Павло Поточний** - катехитична колонка, **Михайло Пульковський** - колонка «Жива парафія», **Дарій Гаврилець** — технічна редакція. Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції.
Матеріалів не замовлених не відсилаємо. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти.
Матеріали до публікації просимо висилати у машинописах або у чітких рукописах.

Kuria bp, ul. Basztowa 13, 37-700 **Przemyśl**, tel/fax 16 678-78-68
e-mail: kuria@przemyslgr.opoka.org.pl
Kuria bp, Pl. Nankiera 15a, 50-140 **Wrocław**, tel./fax 71 343-94-77,
fax 71 343-94-67, e-mail: konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl
Adres redakcji: «BŁAHOWIST»; ul. Kościuszki 28/3, 11-220 Górowo Iławeckie,
tel. 89 761-04-21, e-mail: blahowist@poczta.onet.pl
Bank Spółdzielczy w Górowie Ił, Nr 08 8855 0004 2003 0006 3515 0001